

Fakulteta za zdravstvo
Jesenice

**Helena Ribič
Zdenka Kramar**

Preprečevanje okužb, povezanih z zdravstvom

Skripta za študijski program Zdravstvena nega (VS)

Jesenice, 2016

Naslov

Preprečevanje okužb, povezanih z zdravstvom

Skripta za študijski program *Zdravstvena nega (VS)*

Avtorici

Helena Ribič, dr. med., spec. klinične mikrobiologije, višja predavateljica, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za medicinsko mikrobiologijo Kranj, Gosposvetska 12, Kranj; helena.ribic@nlzoh.si.

Zdenka Kramar, dipl. m. s., mag. zdravstvene nege, predavateljica, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Pediatrična klinika, Bohoričeva 20, Ljubljana; zdenka.kramar@kclj.si.

Recenzentki

doc. dr. Mateja Logar, dr. med.

Milena Prosen, dipl. m. s.

Izdala in založila

Fakulteta za zdravstvo Jesenice

Oblikovanje naslovnice

PraPesa

Oblikovanje in tisk

Salve d. o. o. Ljubljana

Naklada

150 izvodov

Leto izdaje

2016

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

616.9:614.21(075.8)

RIBIČ, Helena

Preprečevanje okužb, povezanih z zdravstvom : skripta za študijski program Zdravstvena nega (VS) / Helena Ribič, Zdenka Kramar. - Jesenice : Fakulteta za zdravstvo, 2016

ISBN 978-961-6888-23-3

1. Kramar, Zdenka, 1959-

COBISS.SI-ID 85925633

Kazalo

OKRAJŠAVE	5
1 KAJ VEMO O OKUŽBAH, POVEZANIH Z ZDRAVSTVOM, IN KAKO JIH PREPREČUJEMO	7
2 DEJAVNIKI TVEGANJA ZA OKUŽBO	9
3 OKUŽBE, POVEZANE Z ZDRAVSTVOM, SO DANES VSE VEČJI PROBLEM... ..	12
4 VELJAVNA ZAKONODAJA	13
5 NORMALNA MIKROBNA POPULACIJA	15
6 NASTANEK OKUŽBE	18
7 POVZROČITELJI OKUŽB, POVEZANIH Z ZDRAVSTVOM	21
8 VRSTE OKUŽB, POVEZANIH Z ZDRAVSTVOM	27
9 MIKROBIOLOŠKA DIAGNOSTIKA	37
10 ANTIBIOTIKI, ODPORNOST BAKTERIJ IN OBVLADOVANJE PROTI ANTIBIOTIKOM ODPORNIH BAKTERIJ	40
11 EPIDEMIOLOŠKO SPREMLJANJE OKUŽB, POVEZANIH Z ZDRAVSTVOM....	46
12 OKUŽBE V DRUŽBENEM OKOLJU	49
13 STANDARDNI HIGIENSKI UKREPI	50
14 HIGIENA ROK	51
15 OSEBNA VAROVALNA OPREMA	57
16 OSAMITEV/IZOLACIJA	59
17 UKREPI OB POŠKODBI Z OSTRIM PREDMETOM, KI JE ONESNAŽEN S KRVJO ALI DRUGO POTENCIALNO KUŽNO TELESNO TEKOČINO ALI IZLOČKOM (INCIDENT)	66
18 OSEBNA UREJENOST ZAPOSLENIH	70
19 PRIPRAVA KOŽE NA INVAZIVNI POSEG GLEDE NA TVEGANJE	72
20 STERILIZACIJA V ZDRAVSTVENIH USTANOVAH	76

21	TEKSTILIJE V ZDRAVSTVU	88
22	ČIŠČENJE IN RAZKUŽEVANJE PROSTOROV Z NAMENOM PREPREČEVANJA Z ZDRAVSTVOM POVEZANIH OKUŽB	91
23	RAVNANJE Z ODPADKI V ZDRAVSTVU	97
24	NAJPOGOSTEJŠE OKUŽBE, POVEZANE Z ZDRAVSTVOM, PO POVZROČITELJIH	101
	VIRI IN NADALJNJE BRANJE	115

OKRAJŠAVE

BP	bolnišnična pljučnica
CDC	Center za preprečevanje in obvladovanje okužb, Atlanta, ZDA (<i>angl.: Centers for disease control and prevention</i>)
CFU	število kolonij mikrobov (<i>angl. colony forming units</i>)
ECDC	Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (<i>angl.: European Centre for Disease Prevention and Control</i>)
EIT	enota za intenzivno zdravljenje
ESBL	laktamaze beta širokega spektra (<i>angl.: extended spectrum beta-lactamases</i>)
EU	Evropska unija
HIV	humani virus imunske pomanjkljivosti (<i>angl.: human Immunodeficiency virus</i>)
KOBO	komisija za obvladovanje bolnišničnih okužb
MRSA	proti meticilinu odporen <i>Staphylococcus aureus</i> (<i>angl.: methicillin resistant Staphylococcus aureus</i>)
NAKOBO	Nacionalna komisija za obvladovanje bolnišničnih okužb
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NLZOH	Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
OPZ	okužbe, povezane z zdravstvom
OVK	osrednji venski kateter
PCR	reakcija pomnoževanja nukleinskih kislin s polimerazo (<i>angl.: polimerase chain reaction</i>)
RSV	respiratorni sincicijski virus
SOBO	medicinska sestra za obvladovanje bolnišničnih okužb
SZO	svetovna zdravstvena organizacija (<i>angl.: World health organisation, WHO</i>)
TB	tuberkuloza
VHA	virus hepatitisa A
VHB	virus hepatitisa B
VHC	virus hepatitisa C
VOB	večkratno odporne bakterije
VRE	proti vankomicinu odporen enterokok (<i>angl.: vancomycin resistant enterococcus</i>)